

Artikel Penyelidikan

Menyelusuri Sejarah dan Sosioekonomi Kampung Meru, Klang.

NurFaez Pazeli Izam¹, Isyraf Izzuddin Safuan Zafwan², Mohd Nizam Yunus^{3*}, dan Jafalizan Md Jali⁴

¹ Kolej Pengajian Perkomputeran, Informatik dan Matematik, Universiti Teknologi MARA, Kampus Puncak Perdana, Selangor, Malaysia.; 2022498812@student.uitm.edu.my

² Kolej Pengajian Perkomputeran, Informatik dan Matematik, Universiti Teknologi MARA, Kampus Puncak Perdana, Selangor, Malaysia.; 2022611982@student.uitm.edu.my

³ Kolej Pengajian Perkomputeran, Informatik dan Matematik, Universiti Teknologi MARA, Kampus Puncak Perdana, Selangor, Malaysia.; nizamyunus@uitm.edu.my; 0000-0001-8610-4086

⁴ Kolej Pengajian Perkomputeran, Informatik dan Matematik, Universiti Teknologi MARA, Kampus Puncak Perdana, Selangor, Malaysia.; jafalizan@uitm.edu.my; 0009-0009-7236-9863

* Correspondence: nizamyunus@uitm.edu.my; +60192777896

Abstrak: Satu temubual telah dijalankan bersama pengerusi JPKK (Jawatankuasa Pembangunan dan Keselamatan Kampung) merangkap ketua Kampung Meru, Klang pada 9 Januari 2025 di pejabat JPKK Kampung Meru selama 1 jam 49 minit. Objektif kajian sejarah lisan ini adalah untuk mengetahui sejarah asal usul Kampung Meru, mengenal pasti aktiviti ekonomi di Kampung Meru dan mengenali amalan tradisional di Kampung Meru. Temubual ini dijalankan untuk mengetahui sejarah asal usul yang membawa kepada pembentukan Kampung Meru, apakah jenis-jenis aktiviti ekonomi yang dijalankan di Kampung Meru dan apakah amalan tradisional yang masih diamalkan di Kampung Meru. Kampung Meru, terletak di daerah Klang, Selangor. Walaupun berdekatan dengan kawasan bandar yang pesat membangun, kawasan ini terkenal dengan struktur masyarakatnya yang unik yang masih mengekalkan aspek budaya, adat resam, dan kehidupan kampung. Isu sosioekonomi, perubahan fizikal, dan kesan urbanisasi terhadap komuniti Kampung Meru adalah fokus kajian ini.

Kata kunci: Kampung Meru, Meru, Klang, Selangor

DOI: 10.5281/zenodo.15003520

Copyright: © 2025 by the authors. Submitted for open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

1. PENGENALAN

Kampung ialah istilah yang digunakan untuk merujuk kepada pemukiman tradisional atau desa kecil, khususnya di Indonesia dan beberapa negara Asia Tenggara. Secara umum, kata "kampung" dapat dianggap sebagai padanan dari kata "desa" atau "kelurahan" dalam konteks perkataan (Kamus Dewan dan Pustaka, 2017). Ciri khas dari sebuah kampung termasuk rumah-rumah penduduk yang umumnya terbuat dari bahan-bahan alamiah seperti kayu atau bambu, serta adanya hubungan erat antara penduduk. Masyarakat kampung seringkali menjalani kehidupan yang lebih tradisional dengan mengandalkan sektor pertanian, perkebunan, atau kerajinan tangan sebagai mata pencarian utama. Di Indonesia, penggunaan istilah "kampung" mungkin lebih umum di daerah Jawa, tetapi varian istilah seperti "kampong" atau "kampung" juga dapat ditemui di berbagai daerah. Pada dasarnya, istilah ini mencerminkan kehidupan masyarakat pedesaan atau pemukiman kecil yang memiliki karakteristik khas masing-masing.

Kampung Meru, terletak di daerah Klang, Selangor. Walaupun berdekatan dengan kawasan bandar yang pesat membangun, kawasan ini terkenal dengan struktur masyarakatnya yang unik yang masih mengekalkan aspek budaya, adat resam, dan kehidupan kampung. Isu sosioekonomi, perubahan fizikal, dan kesan urbanisasi terhadap komuniti Kampung Meru adalah fokus kajian ini. Skop kajian ini turut merangkumi interaksi antara penduduk kampung dengan pihak berkuasa tempatan, kesedaran mengenai pembangunan mampan, serta perancangan masa depan Kampung Meru dalam konteks pembangunan negeri Selangor.

2. PERMASALAHAN KAJIAN

Permasalahan kajian merujuk kepada soalan-soalan atau isu-isu yang akan dijawab atau diselidiki dalam suatu kajian penyelidikan. Ia membentuk asas kepada tujuan kajian dan membantu penyelidik dalam merancang dan melaksanakan kajian dengan sistematik. Terdapat beberapa permasalahan kajian yang timbul sebelum kajian ini dijalankan, permasalahan kajian yang dipilih ini adalah relevan dengan bidang kajian dan memberikan maklumat yang bermakna untuk membantu pemahaman atau penyelesaian terhadap suatu isu atau masalah yang berlegar-legar di benak masyarakat.

Kajian ini dilakukan kerana kurangnya pemahaman dan pengetahuan mengenai asal-usul kampung dalam kalangan masyarakat. Majoriti masyarakat, terutamanya generasi muda, tidak tahu sejarah dan perkembangan kampung mereka. Ini disebabkan oleh kurangnya pendokumentasian dan penyebaran sejarah kepada masyarakat. Oleh itu, kurangnya pemahaman ini boleh melemahkan hubungan generasi dan identiti sesebuah kampung.

Pembangunan juga menyebabkan sejarah dan budaya kampung hilang. Banyak warisan budaya dan rakyat dimusnahkan oleh pembangunan yang pesat. Warisan budaya, tapak bersejarah dan tradisi lisan boleh hilang akibat pembangunan yang tidak terkawal. Masyarakat setempat mesti sedar dan bertindak untuk mengekalkan budaya dan sejarah kampung mereka.

Selain itu, kurang kesedaran tentang pentingnya mengekalkan budaya dan sejarah kampung. Masyarakat tertentu masih tidak menyedari nilai dan kepentingan warisan budaya dan sejarah kampung mereka, dan mereka juga mungkin mengabaikan usaha untuk memeliharanya. Pelbagai program kemasyarakatan dan inisiatif pendidikan harus digunakan untuk meningkatkan kesedaran tentang sejarah dan identiti budaya kampung. Tanpa pemahaman ini, kemungkinan kehilangan ciri budaya dan sejarah yang unik setiap kampung akan meningkat.

3. OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini dijalankan oleh pengkaji bagi memenuhi objektif-objektif yang berikut:

- i. Untuk mengetahui sejarah asal usul Kampung Meru.
- ii. Untuk mengenalpasti aktiviti ekonomi di Kampung Meru.
- iii. Untuk mengenali amalan tradisional di Kampung Meru.

4. PERSOALAN KAJIAN

Kajian ini dijalankan oleh pengkaji bagi memenuhi objektif-objektif yang berikut:

- i. Apakah sejarah asal-usul yang membawa kepada pembentukan Kampung Meru?
- ii. Apakah jenis-jenis aktiviti ekonomi yang dijalankan di Kampung Meru?
- iii. Apakah amalan tradisional yang masih diamalkan di Kampung Meru?

5. KEPENTINGAN DAN SUMBANGAN KAJIAN

Dengan mengukuhkan identiti dan keunikan kampung, kajian ini membantu masyarakat setempat dan boleh membantu mempromosikan kampung sebagai destinasi pelancongan yang menarik melalui penonjolan sejarah, budaya, dan aktiviti ekonominya. Kajian yang dilakukan adalah bermula daripada sejarah awal perkampungan di Malaysia, bagaimana perkembangan kampung itu sendiri dan apa kepentingan yang diperolehi jika kita menjaga dan mengekalkan Sejarah perkampungan di Malaysia ini.

Sejarah dan perkembangan kampung Meru, Klang ini perlu diketahui oleh generasi akan datang melalui kajian ini. Rekod dan pemahaman yang mendalam tentang sejarah dan adat resam Kampung Meru diperolehi daripada kajian ini. Untuk memahami nilai-nilai yang dipegang teguh oleh generasi terdahulu, data ini boleh digunakan sebagai sumber rujukan. Kajian ini boleh digunakan oleh generasi akan datang untuk membantu mereka memahami warisan budaya dan identiti tempatan mereka. Ini membantu mereka memahami keistimewaan kampung, mengekalkan tradisi, dan menyokong identiti tempatan.

Di samping itu, kajian ini dapat membuktikan bahawa kawasan penempatan kampung Malaysia ini telah wujud sejak zaman purba. Oleh kerana generasi muda tidak memahami sejarah warisan kampung Malaysia, jumlah dokumen atau sijil yang berkaitan dengan kawasan perkampungan ini semakin berkurangan. Untuk mendapatkan maklumat dan bukti penempatan, pengkaji boleh mendapatkan maklumat dan bukti daripada sumber langsung, iaitu penduduk asli kampung yang telah tinggal di kawasan itu selama beberapa generasi.

Akhir sekali, kajian ini adalah untuk mengingatkan sejarah warisan yang terdapat di tempatan. Untuk memastikan pemeliharaan dan kesinambungan warisan budaya di kawasan setempat, termasuk Kampung Meru, adalah penting untuk merekodkan sejarahnya. Dengan kajian ini dan temubual dengan wakil penduduk tempatan, terutamanya mereka yang telah tinggal di kawasan tersebut untuk jangka masa yang lama, Pengkaji boleh mempelajari tradisi, adat resam, dan peristiwa bersejarah yang berkaitan dengan kawasan dengan mendengar kisah mereka

6. TINJAUAN LITERATUR

Sejarah penempatan kampung di Malaysia mempunyai akar yang kaya dan berkait rapat dengan perjalanan sejarah negara ini. Bermula daripada sebuah penempatan kecil yang didirikan secara tidak tersusun hanya untuk keperluan tempat tinggal sahaja sehingga penempatan tersebut bertukar dan berkembang semakin maju sebagai sebuah pusat utama bagi aktiviti kehidupan manusia. Mengikut Kamus Dewan (Kamus Dewan Edisi keempat, 2007) itu sendiri kampung merujuk kepada kawasan kediaman yang berada di luar kawasan bandar dan dianggarkan terletak melebihi 12 kilometer daripada kawasan bandar.

Penduduk Malaysia banyak mempengaruhi cara hidup, sosial, dan ekonomi negara. Di Malaysia, terdapat banyak perkara yang berkaitan dengan penempatan. Malaysia mempunyai pelbagai sistem penempatan. Ini termasuk kampung tradisional, bandar, kawasan perkampungan suku kaum, dan pemukiman luar bandar. Memandangkan setiap satu daripada sistem ini mempunyai ciri tersendiri, ia memainkan peranan dalam kepelbagaian sosial dan budaya Malaysia. Elemen sosiobudaya mempunyai pengaruh yang besar terhadap penempatan di Malaysia. Corak penempatan orang dari pelbagai etnik seperti Melayu, Cina, India, dan lain-lain mencerminkan amalan dan kebiasaan mereka sendiri.

Sejarah awal penempatan Kampung Meru ini amat unik dan mempunyai pelbagai versi. Sejarah Kampung Meru, Klang, dikaitkan dengan penciptaan kawasan itu sebagai pusat perdagangan tradisional. Pada tahun 1800-an, penduduk tempatan, terutamanya masyarakat Melayu, mula menetap

di kawasan ini, tertarik dengan sumber semula jadi seperti tanah yang subur untuk pertanian dan sumber air dari Sungai Klang. Masyarakat Jawa yang berhijrah dari Indonesia membawa adat dan budaya pertanian mereka, yang menyokong penempatan awal ini. Kampung Meru berkembang sebagai kawasan penempatan pekerja kerana terdapat ladang getah dan bijih timah di sekitar Klang. Kampung Meru adalah sebuah kampung yang kaya dengan warisan budaya kontemporari kerana hubungan yang kukuh antara komuniti tempatan dan tradisi yang diwarisi.

Akhir sekali, artikel berjudul "Transformasi Masyarakat Luar Bandar di Malaysia Melalui Program Pembangunan dan Teknologi Moden" membincangkan bagaimana masyarakat luar bandar memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi Malaysia. Artikel ini memberi tumpuan kepada peranan mereka dalam industri agromakanan dan sebagai sumber pendapatan melalui eksport produk agroindustri. Selain itu, artikel ini membincangkan usaha kerajaan untuk mengubah kawasan luar bandar menjadi kawasan yang dinamik, makmur, dan moden melalui pemindahan dan aplikasi teknologi dalam pelbagai program dan projek pembangunan. Artikel ini menekankan betapa pentingnya merapatkan jurang pendapatan antara masyarakat bandar dan luar bandar, dan betapa pentingnya menggunakan strategi komprehensif untuk memastikan pembangunan luar bandar Malaysia berkembang dengan lebih maju.

a) Sumber Rasmi Negara

Menurut Online Finding Aids, Terdapat hanya sejumlah kecil data yang boleh digunakan untuk penyelidikan dan generasi akan datang. Ini menunjukkan bahawa kajian yang lebih mendalam tentang Kampung Meru, Klang masih belum dijalankan. Oleh itu, tujuan kajian ini adalah untuk mengetahui lebih lanjut tentang sejarah Kampung Meru

b) Kajian Penyelidikan Lepas

Artikel Meneroka Jejak Asal Kampung Budiman memberikan gambaran terperinci tentang sejarah dan asal-usul Kampung Budiman, sebuah kawasan yang kaya dengan nilai sejarah dan warisan budaya. Artikel ini membincangkan sejarah penciptaan kampung dan tokoh dan peristiwa bersejarah yang membentuk komuniti setempat. Artikel ini juga membincangkan kehidupan budaya, sosial, dan ekonomi penduduk Kampung Budiman, yang dicirikan oleh tradisi unik dan semangat komuniti yang kekal. Tujuan penulisan ini adalah untuk mengingatkan sejarah tempatan untuk disimpan untuk generasi akan datang. Ia juga akan menjadi rujukan penting kepada pengkaji sejarah dan masyarakat umum.

Artikel "Menyelusuri sejarah Kampung Padang Jawa Selangor", yang diterbitkan dalam Jurnal Kajian Lisan Malaysia pada 5 April 2024, melibatkan temu bual dengan salah seorang penduduk tertua Kampung Padang Jawa untuk mengkaji asal-usul kampung. Tujuan kajian ini adalah untuk mencatat sejarah awal penempatan, melihat aktiviti kebudayaan, dan menentukan cabaran yang dihadapi semasa penubuhan Kampung Padang Jawa. Terletak di antara dua bandar utama iaitu Klang serta Shah Alam tambahan pula ditadbir oleh dua daerah iaitu Klang dan Petaling.

c) Sumber Google

Menurut carian Google, terdapat carian yang berkaitan dengan Kampung Meru, Klang, tetapi ini tidak menunjukkan bahawa semua carian melibatkan kajian yang lebih mendalam tentang Kampung Meru adalah benar. Carian dalam artikel, foto, video, media sosial dan pelbagai sumber lain disertakan dalam hasil carian Google. Antara kajian yang tidak berkaitan dengan Kampung Meru ialah carian kejiwaan Kampung Meru, yang

terletak di sebelah Kampung Meru. Ia berkemungkinan melibatkan carian yang berlebihan atau tidak tepat. Selain itu, ini telah menimbulkan keraguan dalam kajian sejarah Kampung Meru.

d) Sumber Youtube

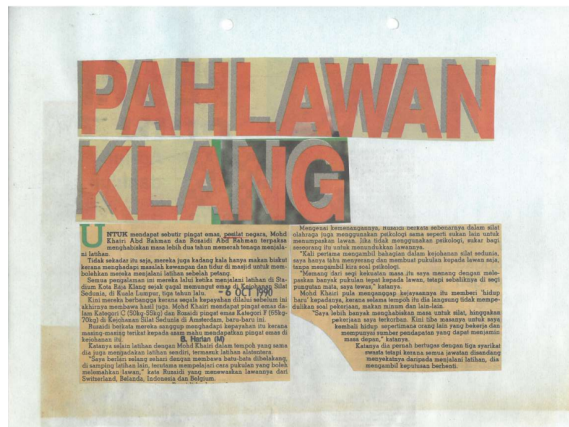
Dengan kira-kira 6 billion jam video yang dilihat setiap bulan, YouTube, yang ditubuhkan pada tahun 2005, kini merupakan salah satu laman web yang paling popular di Internet. (YouTube: Apakah YouTube?, dsb.) Di YouTube, terdapat banyak video kehidupan seharian penduduk Kampung Meru serta pelancong dan orang ramai yang datang untuk bekerja di sana. Ini menunjukkan bahawa Kampung Meru wujud, dan masih boleh digunakan sebagai rujukan untuk penyelidikan seterusnya. Terdapat juga video yang menunjukkan banjir yang pernah melanda kawasan Meru.

e) Keratan Akhbar

Hasil carian mengenai Kampung Meru, Klang melalui carian keratan akhbar telah memberikan maklumat yang melibatkan Kampung Meru. Menurut keratan akhbar iaitu Sinar Harian yang bertarikh 29 November 2024 dan myMetro yang disiarkan pada 17 April 2024 menunjukkan keadaan kawasan sekitar Meru yang sering dilanda bencana alam iaitu banjir. Ini menunjukkan bahawa terdapat maklumat mengenai Kampung Meru dan kawasan sekitarnya untuk rujukan masyarakat.

f) Sumber Laman Sesawang

Dari carian Google antara tahun 1900 hingga 1999, terdapat keratan akhbar yang bertarikh 6 Oktober 1990, dimuat naik oleh laman sesawang *persisi.org* (Persatuan Silat Singapura). Maklumat tertera adalah salah seorang pesilat kelahiran Meru, Klang bernama Ruzaidi Abd. Rahman dan lahir pada 14 Mei 1965.

g) Sumber Facebook

Hasil carian di laman sosial Facebook, terdapat satu hantaran gambar mengenai keadaan sekitar Meru, Klang. Gambar sokongan menunjukkan Pasar Baru, Meru pada tahun 1967.

7. METODOLOGI

Penyelidikan ini menggunakan dokumen analisis dan temu bual. Dokumen analisis melibatkan menganalisis dokumen dengan teliti dan teliti menggunakan teknik atau prosedur tertentu. Kaedah ini termasuk proses mendapatkan dokumen, mengesahkan kebolehpercayaan dan kesahihannya, dan menelitinya untuk mengumpul maklumat penting. Proses penyediaan dokumen bermula dengan pengumpulan dan pemilihan dokumen yang berkaitan dengan subjek penyelidikan semasa analisis awal. Pastikan dokumen yang dipilih meliputi tempoh penyelidikan. Cari dokumen yang tersedia dengan menggunakan kaedah pengumpulan data yang sesuai, seperti arkib atau laman web rasmi. Proses ini melibatkan penilaian kebolehpercayaan dan keaslian dokumen. Periksa kredibiliti, ketulenan dan reputasi dokumen. Periksa dokumen untuk memastikan ia tepat dan tepat. Fokus kini tertumpu kepada menganalisis data. Untuk menganalisis dokumen, gunakan struktur analisis yang disusun. Temui jejak, cari perkaitan antara dokumen, dan dokumentasikan perubahan besar.

Pada dasarnya, pengumpulan data melalui analisis dokumen boleh menyediakan maklumat berguna tentang isu dan masalah yang diteliti. Dokumen selalunya merupakan sumber yang paling mudah didapati oleh penyelidik kerana maklumat yang diperlukan untuk menjawab soalan mudah diakses. Kaedah temu bual kemudiannya mengikuti. Kaedah sistematik untuk melakukan temu bual secara lisan dengan responden dan mendapatkan maklumat dikenali sebagai temu bual secara lisan. Metodologi ini termasuk perancangan temu bual, pemilihan responden, menyediakan persekitaran temu bual yang sesuai, dan merekodkan dan menganalisis data yang diperolehi. Bergantung pada tujuan kajian dan jenis maklumat yang diperolehi, kaedah temu bual boleh menjadi kuantitatif atau kualitatif.

Kajian ini menggunakan temu bual berstruktur, yang bermaksud temu bual dilakukan secara formal, dirancang dengan teliti, dan mengikut senarai soalan yang diberikan oleh penemubual. Penemubual dikehendaki bertanya soalan kepada subjek kajian berdasarkan set soalan yang telah diselesaikan. Sesetengah sumber sejarah ialah sejarah lisan, yang diceritakan oleh seorang tokoh berdasarkan pengalaman atau peristiwa mereka sendiri.

Kajian ini menggunakan temu bual berstruktur, yang bermaksud temu bual dilakukan secara formal, dirancang dengan teliti, dan mengikut senarai soalan yang diberikan oleh penemubual. Penemubual dikehendaki bertanya soalan kepada subjek kajian berdasarkan set soalan yang telah diselesaikan. Sesetengah sumber sejarah ialah sejarah lisan, yang diceritakan oleh seorang tokoh berdasarkan pengalaman atau peristiwa mereka sendiri.

8. HASIL KAJIAN

Hasil kajian ini menunjukkan beberapa kesimpulan yang mendalam tentang asal-usul Kampung Meru, Klang. Dengan menggunakan pendekatan yang teliti dan berbilang teknik analisis, kajian ini telah meningkatkan pemahaman tentang kejadian yang diperiksa. Data daripada wawancara, tinjauan dan analisis statistik, menyokong kesimpulan. Dalam bahagian perenggan seterusnya akan menerangkan secara terperinci keputusan kajian, termasuk kesimpulan utama, dan kesan yang berkaitan.

Kajian ini dijalankan oleh pengkaji bagi memenuhi objektif-objektif yang berikut:

- i. Untuk mengetahui sejarah asal usul Kampung Meru.
- ii. Untuk mengenalpasti aktiviti ekonomi di Kampung Meru.
- iv. Untuk mengenali amalan tradisional di Kampung Meru.

Kampung Meru terletak di Klang, Malaysia. Namun, maklumat mengenai sejarah asal usul Kampung Meru masih terhad. Walaupun begitu, kita mengetahui bahawa terdapat banyak kampung tradisional dan kawasan luar bandar di Malaysia, setiap satu dengan budaya, warna, dan ciri tradisional yang tersendiri. Berdasarkan catatan sejarah, dipercayai bahawa penduduk Kampung Meru berasal dari pelbagai suku kaum di Indonesia dan Semenanjung Tanah Melayu. Kegiatan ekonomi di Kampung Meru berkemungkinan serupa dengan di kawasan luar bandar lain di Malaysia, seperti pertanian dan kraftangan. Amalan tradisi di Kampung Meru mungkin merangkumi upacara setempat, sistem kepercayaan, dan pemeliharaan warisan budaya di dalam kampung. Oleh itu, kajian lanjut perlu dilakukan untuk memberikan pemahaman yang lebih menyeluruh tentang sejarah, aktiviti ekonomi, dan amalan tradisional Kampung Meru.

Sejarah dan perkembangan kampung Meru, Klang ini perlu diketahui oleh generasi akan datang melalui kajian ini. Rekod dan pemahaman yang mendalam tentang sejarah dan adat resam Kampung Meru diperoleh daripada kajian ini. Untuk memahami nilai-nilai yang dipegang teguh oleh generasi terdahulu, data ini boleh digunakan sebagai sumber rujukan. Kajian ini boleh digunakan oleh generasi akan datang untuk membantu mereka memahami warisan budaya dan identiti tempatan mereka. Ini membantu mereka memahami keistimewaan kampung, mengekalkan tradisi, dan menyokong identiti tempatan.

9. KESIMPULAN

Kesimpulannya, kajian sejarah Kampung Meru di Klang, Selangor memberi sumbangan besar dalam memahami dan memelihara warisan budaya dan sejarah kampung tersebut. Dengan menggunakan kaedah temu bual dan analisis dokumen, kajian ini mengkaji aspek-aspek utama seperti asal usul kampung, aktiviti ekonomi dan amalan tradisional yang membentuk identiti kampung. Tidak dinafikan kepentingan memahami sejarah kampung demi mengekalkan warisan budaya dan memperkukuh identiti tempatan.

Akhir fokus kajian adalah kurangnya kesedaran masyarakat tentang asal usul kampung, ancaman kepupusan sejarah dan budaya yang disebabkan oleh pembangunan, dan kepentingan memelihara sejarah dan budaya bandar. Diharapkan dengan mencatat dan menyebarkan maklumat sejarah ini, masyarakat setempat akan lebih menghargai warisan mereka dan lebih berusaha untuk memeliharanya. Dalam erti kata lain, kajian ini bukan sahaja membantu Kampung Meru, tetapi ia juga menjadi model dan inspirasi untuk kajian yang serupa di tempat lain.

Penghargaan: Sekalung penghargaan dan jutaan terima kasih kepada Encik Azman Bin Mohd Tawil dan AJK JPKK Kampung Meru telah menyambut baik dan menerima matlamat kajian sejarah kami. Jika mereka tidak membantu, kajian kami tidak akan menjadi seluas dan bermanfaat sehingga hari ini. Selanjutnya, kami ingin mengucapkan jutaan penghargaan kepada Encik Jafalizan Bin Md Jali, pensyarah kursus IMR604: Oral Documentation (Sejarah Pendokumentasian Lisan). Kami ingin mengucapkan terima kasih atas bimbingan untuk kajian ini, nasihat dan maklumat yang diberikan.

RUJUKAN

- Sejarah Pentadbiran Klang | Portal Rasmi Majlis Bandaraya Diraja Klang (MBDK). (n.d.).
<https://www.mbdk.gov.my/ms/sejarah-pentadbiran-klang>
- Portal rasmi PDT Petaling Mukim Bukit Raja : Sejarah Kampung Budiman. (n.d.).
<https://www.selangor.gov.my/petaling.php/pages/view/48>
- Agong, K. (2022, April 18). Village Culture in Malaysia (Budaya Kampung di Malaysia) -Kampung Agong. Kampung Agong. <https://kampungagong.com/village-culture-in-malaysia/>
- Anwar, M., & Din, M. a. O. (2011). Asal usul orang Melayu: menulis semula sejarahnya (The Malay origin: rewrite its history). ResearchGate.https://www.researchgate.net/publication/260302886_Asal_usul_orang_Melayu_menulis_semula_sejarahnya_The_Malay_origin_rewrite_its_history
- Indraputra. (2023). Apa itu Pegawai Daerah, Penghulu dan Ketua Kampung? Tok Ai. <https://indraputra.ai/peranan-pegawai-daerah-penghulu-ketua-kampung/>
- Kahn, J. (1981). The Social Context of Technological Change in Four Malaysian Villages: A Problem for Economic Anthropology. <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Social-Context-of-Technological-Change-in-Four-Kahn/c6cd70db6afbfc71142d963ac840c53004740298>
- Yusoff, M. Y. M. (2018). Pemuliharaan warisan budaya melalui perundangan warisan dan Agensi Pelaksana DI Malaysia. Ukm. https://www.academia.edu/79747412/Pemuliharaan_Warisan_Budaya_Melalui_Perundangan_Warisan_Dan_Agensi_Pelaksana_DI_Malaysia
- Rashid, M. F., Ngah, I., & Misnan, S. H. (2019). Revitalizing Rural Areas in Malaysia: A Framework for Economic Revitalization. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science, 385(1), 012004. <https://doi.org/10.1088/1755-1315/385/1/012004>
- Peter J., W. (1967). A Malay village and Malaysia:social values and rural development. HRAF Press, New Haven. <https://search.worldcat.org/title/malay-village-and-malaysia-social-values-and-rural-development/oclc/519056>
- Ibrahim, I., Roslee, N., Abdullah, A., Ibrahim, M., & N Murtaza, F. F. (2020). ANALYSIS ON THE SOCIO-CULTURAL VALUES OF THE TRADITIONAL MALAY HOUSES COMPOUND. PLANNING MALAYSIA, 18(12). <https://doi.org/10.21837/pm.v18i12.747>
- Kahn, J. (1981). The Social Context of Technological Change in Four Malaysian Villages: A Problem for Economic Anthropology. <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Social-Context-of-Technological-Change-in-Four-Kahn/c6cd70db6afbfc71142d963ac840c53004740298>
- Kebumen, P. K. (2019). PENGERTIAN DESA MENURUT PARA AHLI, CIRI-CIRI DAN FUNGSI -Website resmi Desa Wonoyoso Kecamatan Kuwarasan Kabupaten Kebumen. Website Resmi Desa Wonoyoso Kecamatan Kuwarasan Kabupaten Kebumen. <https://wonoyoso.kec>
- MalaysiaNow. (2024, July 22). Kampung Baru, kawasan Melayu yang semakin pupus di tengah bandar raya. MalaysiaNow. <https://www.malaysianow.com/my/multimedia/2024/07/22/kampung-baru-kawasan-melayu-yang-semakin-pupus-di-tengah-bandar-raya>
- Noh, N. C. (2024, November 26). 13 projek tebatan banjir kurangkan risiko banjir di Klang. Harian Metro. <https://www.hmetro.com.my/mutakhir/2024/11/1159293/13-projek-tebatan-banjir-kurangkan-risiko-banjir-di-klang>

Tahir, M. I. I. (2024, November 29). Meru dilanda banjir | Sinar Harian. Sinar Harian.
<https://www.sinarharian.com.my/article/699335/edisi/selangor-kl/meru-dilanda-banjir>